

NORMATIVA SOBRE L'EMPRESA I EL MERCAT



Antoni Font Ribas
Berta Bombí de Llanza
(comps.)

Normativa mercantil 1

DRET UB



ÍNDIX

Codi de comerç	9
Llei de propietat intel·lectual	133
Llei de patents	189
Llei de marques	245
Llei de protecció jurídica del disseny industrial	295
Llei de defensa de la competència	335
Llei de la competència deslleial	375
Llei general de publicitat	389
Llei d'ordenació del comerç minorista	397
Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris	423

LLEI DE PROPIETAT INTEL·LECTUAL

Reial Decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, pel qual s'aprova el text refós
de la Llei de propietat intel·lectual

LLIBRE I

DELS DRETS D'AUTOR

TÍTOL I

DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. *Fet generador.* La propietat intel·lectual d'una obra literària, artística o científica correspon a l'autor pel sol fet de la seva creació.

Article 2. *Contingut.* La propietat intel·lectual està integrada per drets de caràcter personal i patrimonial, que atribueixen a l'autor la plena disposició i el dret exclusiu a l'explotació de l'obra, sense més limitacions que les establertes a la llei.

Article 3. *Característiques.* Els drets d'autor són independents, compatibles i acumulables amb:

- 1r. La propietat i altres drets que tenen per objecte la cosa material a què està incorporada la creació intel·lectual.
- 2n. Els drets de propietat industrial que poden existir sobre l'obra.
- 3r. Els altres drets de propietat intel·lectual reconeguts al llibre II d'aquesta Llei.

Article 4. *Divulgació i publicació.* Per als efectes del que disposa aquesta Llei, s'entén per divulgació d'una obra tota expressió d'aquesta que, amb el consentiment de l'autor, la faci accessible per primer cop al públic en qualsevol forma; i per publicació, la divulgació que es realitza mitjançant la posada a disposició del públic d'un nombre d'exemplars de l'obra que satisfaci raonablement les seves necessitats estimades d'acord amb la naturalesa i finalitat d'aquesta.

TÍTOL II

SUBJECTE, OBJECTE I CONTINGUT

CAPÍTOL I

Subjectes

Article 5. *Autors i altres beneficiaris.* 1. Es considera autor la persona natural que crea alguna obra literària, artística o científica.

2. No obstant la protecció que aquesta Llei concedeix a l'autor se'n poden beneficiar persones jurídiques en els casos que hi són expressament previstos.

Article 6. *Presumpció d'autoria, obres anònimes o pseudònimes.* 1. Es presumeix que és l'autor, llevat de prova en sentit contrari, qui apareix com a aquest a l'obra, mitjançant el seu nom, signatura o signe que l'identifiqui.

2. Quan l'obra es divulga en forma anònima o amb pseudònim o signe, l'exercici dels drets de propietat intel·lectual correspon a la persona natural o jurídica que la dona a la llum amb el consentiment de l'autor, mentre aquest no en revela la identitat.

Article 7. *Obra en col·laboració.* 1. Els drets sobre una obra que és el resultat unitari de la col·laboració de diversos autors corresponen a tots ells.

2. Per divulgar i modificar l'obra cal el consentiment de tots els coautors. Si no hi ha acord, el jutge ha de resoldre.

Un cop divulgada l'obra, cap coautor pot refusar injustificadament el seu consentiment per a l'explotació en la forma en què es va divulgar.

3. A reserva del que hagi estat pactat entre els coautors de l'obra en col·laboració, aquests poden explotar separatament les seves aportacions, llevat que causin un perjudici a l'explotació comuna.

4. Els drets de propietat intel·lectual sobre una obra en col·laboració corresponen a tots els autors en la proporció que ells determinin. En el que no hagi estat previst en aquesta Llei, cal aplicar a aquestes obres les regles establertes al Codi civil per a la comunitat de béns.

Article 8. *Obra col·lectiva.* Es considera obra col·lectiva la creada per la iniciativa i amb la coordinació d'una persona natural o jurídica que l'edita i divulga amb el seu nom i està constituïda per la reunió d'aportacions de diferents autors la contribució personal dels quals es funda en una creació única i autònoma per a la qual ha estat concebuda, sense que sigui possible atribuir separatament a qualsevol d'ells un dret sobre el conjunt de l'obra realitzada.

Llevat d'un pacte en contra, els drets sobre l'obra col·lectiva corresponen a la persona que l'edita i divulga amb el seu nom.

Article 9. *Obra composta i independent.* 1. Es considera obra composta l'obra nova que incorpora una obra preexistent sense la col·laboració de l'autor d'aquesta última, sens perjudici dels drets que li corresponguin i de la seva necessària autorització.

2. L'obra que constitueix creació autònoma es considera independent, encara que es publiqui conjuntament amb altres.

CAPÍTOL II

Objecte

Article 10. *Obres i títols originals.* 1. Són objecte de propietat intel·lectual totes les creacions originals literàries, artístiques o científiques expressades per qualsevol mitjà o suport, tangible o intangible, actualment conegut o que s'inventi en el futur, comprenent-hi:

a) Els llibres, fullets, impresos, epistolaris, escrits, discursos i al·locucions, conferències, informes forenses, explicacions de càtedra i qualssevol altres obres de la mateixa naturalesa.

b) Les composicions musicals, amb o sense lletra.

c) Les obres dramàtiques i dramaticomusicals, les coreografies, les pantomimes i, en general, les obres teatrals.

d) Les obres cinematogràfiques i qualssevol altres obres audiovisuals.

e) Les escultures i les obres de pintura, dibuix, gravat, litografia i les historietes gràfiques, tebeos o còmics, com també els seus assaigs o esbossos i les altres obres plàstiques, siguin o no aplicades.

f) Els projectes, plànols, maquetes i dissenys d'obres arquitectòniques i d'enginyeria.

g) Els gràfics, mapes i dissenys relatius a la topografia, la geografia i, en general, a la ciència.

h) Les obres fotogràfiques i les expressades per procediment anàleg a la fotografia.

i) Els programes d'ordinador.

2. El títol d'una obra, quan és original, queda protegit com a part d'ella.

Article 11. *Obres derivades.* Sens perjudici dels drets d'autor sobre l'obra original, també són objecte de propietat intel·lectual:

1r. Les traduccions i adaptacions.

2n. Les revisions, actualitzacions i anotacions.

3r. Els compendis, resums i extractes.

4t. Els arranjaments musicals.

5è. Qualsevol transformacions d'una obra literària, artística o científica.

Article 12. *Col·leccions. Bases de dades.* 1. També són objecte de propietat intel·lectual, en els termes del llibre I d'aquesta Llei, les col·leccions d'obres alienes, de dades o d'altres elements independents, com ara les antologies i les bases de dades, que, per la selecció o disposició dels seus continguts, constitueixen creacions intel·lectuals, sens perjudici dels drets que poden subsistir sobre els esmentats continguts.

La protecció reconeguda en aquest article a aquestes col·leccions fa referència únicament a la seva estructura com a forma d'expressió de la selecció o disposició dels seus continguts, i no és extensiva a aquests.

2. Per als efectes d'aquesta Llei, i sens perjudici del que disposa l'apartat anterior, es consideren bases de dades les col·leccions d'obres, de dades, o d'altres elements in-

dependents disposats de manera sistemàtica o metòdica i accessibles individualment per mitjans electrònics o d'una altra forma.

3. La protecció reconeguda a les bases de dades en virtut d'aquest article no s'aplica als programes d'ordinador utilitzats en la fabricació o en el funcionament de bases de dades accessibles per mitjans electrònics.

Article 13. *Exclusions.* No són objecte de propietat intel·lectual les disposicions legals o reglamentàries i els seus corresponents projectes, les resolucions dels òrgans jurisdiccionals i els actes, acords, deliberacions i dictàmens dels organismes públics, com també les traduccions oficials de tots els textos anteriors.

CAPÍTOL III

SECCIÓ 1a

Dret moral

Article 14. *Contingut i característiques del dret moral.* Corresponen a l'autor els següents drets irrenunciables i inalienables:

- 1r. Decidir si la seva obra ha de ser divulgada i en quina forma.
- 2n. Determinar si aquesta divulgació s'ha de fer amb el seu nom, amb pseudònim o signe, o anònimament.
- 3r. Exigir el reconeixement de la seva condició d'autor de l'obra.
- 4t. Exigir el respecte a la integritat de l'obra i impedir qualsevol deformació, modificació, alteració o atemptat contra ella que suposi perjudici als seus legítims interessos o menyscabament de la seva reputació.
- 5è. Modificar l'obra amb respecte dels drets adquirits per tercers i de les exigències de protecció de béns d'interès cultural.
- 6è. Retirar l'obra del comerç, per canvi de les seves conviccions intel·lectuals o morals, amb indemnització prèvia dels danys i perjudicis als titulars dels drets d'explotació.

Si, posteriorment, l'autor decideix reprendre l'explotació de la seva obra n'ha d'oferir preferentment els corresponents drets a l'anterior titular i en condicions raonablement similars a les originàries.

7è. Accedir a l'exemplar únic o rar de l'obra, quan es troba en poder d'un altre, a fi d'exercir el dret de divulgació o qualsevol altre que li correspongui.

Aquest dret no permet exigir el desplaçament de l'obra i l'accés a aquesta s'ha de dur a efecte en el lloc i forma que ocasionin menys incomoditats al posseïdor, a qui s'ha d'indemnitzar, si escau, pels danys i perjudicis que l'irroguin.

Article 15. *Supòsits de legitimació «mortis causa».* 1. A la defunció de l'autor, l'exercici dels drets mencionats als apartats 3. i 4. de l'article anterior correspon, sense límit de temps, a la persona natural o jurídica a qui l'autor l'ha confiat expressament per disposició d'última voluntat. Si no n'hi ha, l'exercici d'aquests drets correspon als hereus.

2. Les mateixes persones assenyalades al número anterior i en el mateix ordre que s'hi indica, poden exercir el dret previst a l'apartat 1. de l'article 14, en relació amb l'obra no divulgada en vida del seu autor i durant un termini de setanta anys des de la seva mort o declaració de defunció, sens perjudici del que estableix l'article 40.

Article 16. *Substitució en la legitimació «mortis causa».* Sempre que no existeixin les persones mencionades a l'article anterior, o se n'ignori el parador, l'Estat, les comunitats autònomes, les corporacions locals i les institucions públiques de caràcter cultural estan legitimats per exercir els drets que hi són previstos.

SECCIÓ 2a

Drets d'explotació

Article 17. *Dret exclusiu d'explotació i les seves modalitats.* Correspon a l'autor l'exercici exclusiu dels drets d'explotació de la seva obra en qualsevol forma i, en especial, els drets de reproducció, distribució, comunicació pública i transformació, que no poden ser realitzades sense la seva autorització, llevat dels casos previstos a la present Llei.

Article 18. *Reproducció.* S'entén per reproducció la fixació directa o indirecta, provisional o permanent, per qualsevol mitjà i en qualsevol forma, de tota l'obra o de part d'aquesta, que permeti la seva comunicació o l'obtenció de còpies.

Article 19. *Distribució.* 1. S'entén per distribució la posada a disposició del públic de l'original o de les còpies de l'obra, en un suport tangible, mitjançant venda, lloguer, préstec o de qualsevol altra forma.

2. Quan la distribució sigui efectuada mitjançant venda o un altre títol de transmissió de la propietat, en l'àmbit de la Unió Europea, pel mateix titular del dret o amb el seu consentiment, aquest dret s'esgota amb la primera, si bé només per a les vendes i transmissions de propietat successives que es realitzin en l'esmentat àmbit territorial.

3. S'entén per lloguer la posada a disposició dels originals i còpies d'una obra per al seu ús per temps limitat i amb un benefici econòmic o comercial directe o indirecte.

Queden excloses del concepte de lloguer la posada a disposició amb fins d'exposició, de comunicació pública a partir de fonogrames o de gravacions audiovisuals, fins i tot de fragments dels uns i dels altres, i la que es realitza per a la consulta «in situ».

4. S'entén per préstec la posada a disposició d'originals i còpies d'una obra per al seu ús per un temps limitat sense benefici econòmic o comercial directe ni indirecte, sempre que el préstec es porti a terme a través d'establiments accessibles al públic.

S'entén que no hi ha benefici econòmic o comercial directe ni indirecte quan el préstec efectuat per un establiment accessible al públic doni lloc al pagament d'una quantitat que no excedeixi el que sigui necessari per cobrir les despeses de funcionament.

Aquesta quantitat no pot incloure totalment o parcialment l'import del dret de remuneració que s'hagi de satisfer als titulars de drets de propietat intel·lectual d'acord amb el que disposa l'apartat segon de l'article 37.

5. El que disposa aquest article quant al lloguer i al préstec no s'aplica als edificis ni a les obres d'arts aplicades.

Article 20. Comunicació pública. 1. S'entén per comunicació pública tot acte pel qual una pluralitat de persones pot tenir accés a l'obra sense la distribució prèvia d'exemplars a cadascuna d'elles.

No es considera pública la comunicació quan es dugui a terme dintre d'un àmbit estrictament domèstic que no estigui integrat o connectat a una xarxa de difusió de qualsevol tipus.

2. Especialment, són actes de comunicació pública:

a) Les representacions escèniques, recitacions, dissertacions i execucions públiques de les obres dramàtiques, dramaticomusicals, literàries i musicals mitjançant qualsevol mitjà o procediment.

b) La projecció o exhibició pública de les obres cinematogràfiques i de les altres audiovisuals.

c) L'emissió de qualssevol obres per radiodifusió o per qualsevol altre mitjà que serveixi per a la difusió sense fils de signes, sons o imatges. El concepte d'emissió comprèn la producció de senyals portadors de programes cap a un satèl·lit, quan la seva recepció per part del públic no és possible si no és a través d'una entitat diferent a la d'origen.

d) La radiodifusió o comunicació al públic via satèl·lit de qualssevol obres, és a dir, l'acte d'introduir, sota el control i la responsabilitat de l'entitat radiodifusora, els senyals portadors de programes, destinats a la recepció pel públic en una cadena ininterrompuda de comunicació que vagi al satèl·lit i des d'aquest a la terra. Els processos tècnics normals relatius als senyals portadors de programes no es consideren interrupcions de la cadena de comunicació.

Quan els senyals portadors de programes s'emeten de manera codificada existeix comunicació al públic via satèl·lit sempre que es posin a disposició del públic per l'entitat radiodifusora, o amb el seu consentiment, mitjans de descodificació.

Per als efectes del que disposen els dos paràgrafs anteriors, s'entén per satèl·lit qualsevol que operi en bandes de freqüència reservades per la legislació de telecomunicacions a la difusió de senyals per a la recepció pel públic o per a la comunicació individual no pública, sempre que, en aquest últim cas, les circumstàncies en què es dugui a efecte la recepció individual dels senyals siguin comparables a les que s'apliquen en el primer cas.

e) La transmissió de qualssevol obres al públic per fil, cable, fibra òptica o altre procediment anàleg, sigui o no mitjançant abonament.

f) La retransmissió, per qualsevol dels mitjans citats als apartats anteriors i per entitat diferent a la d'origen, de l'obra radiodifosa.

S'entén per retransmissió per cable la retransmissió simultània, inalterada i íntegra, per mitjà de cable o microones d'emissions o transmissions inicials, incloses les realitzades per satèl·lit, de programes radiodifosos o televisats destinats a ser rebuts pel públic.

g) L'emissió o transmissió, en lloc accessible al públic, mitjançant qualsevol instrument idoni, de l'obra radiodifosa.

h) L'exposició pública d'obres d'art o les seves reproduccions.

i) La posada a disposició del públic d'obres, per procediments amb fil o sense, de tal forma que qualsevol persona pugui accedir-hi des del lloc i en el moment que elegeixi.

j) L'accés públic en qualsevol forma a les obres incorporades a una base de dades,

encara que aquesta base de dades no estigui protegida per les disposicions del llibre I d'aquesta Llei.

k) La realització de qualsevol dels actes anteriors, respecte a una base de dades protegida pel llibre I d'aquesta Llei.

3. La comunicació al públic via satèl·lit al territori de la Unió Europea es regeix per les següents disposicions:

a) La comunicació al públic via satèl·lit es produeix únicament a l'Estat membre de la Unió Europea en què, sota el control i responsabilitat de l'entitat radiodifusora, els senyals portadors de programes s'introdueixen a la cadena ininterrompuda de comunicació a què fa referència el paràgraf d) de l'apartat 2 d'aquest article.

b) Quan la comunicació al públic via satèl·lit es produeix al territori d'un Estat que no pertany a la Unió Europea, on no existeix el nivell de protecció que per a dit sistema de comunicació al públic estableix aquest apartat 3, cal tenir en compte el següent:

1. Si el senyal portador del programa s'envia al satèl·lit des d'una estació de senyal ascendent situada en un Estat membre es considera que la comunicació al públic via satèl·lit s'ha produït en dit Estat membre. En aquest cas, els drets que s'estableixen relatius a la radiodifusió via satèl·lit es poden exercir envers la persona que opera l'estació que emet el senyal ascendent.

2. Si no s'utilitza una estació de senyal ascendent situada en un Estat membre, però una entitat de radiodifusió establerta en un Estat membre ha encarregat l'emissió via satèl·lit es considera que l'esmentat acte s'ha produït a l'Estat membre en què l'entitat de radiodifusió té el seu establiment principal. En aquest cas, els drets que s'estableixen relatius a la radiodifusió via satèl·lit es poden exercir envers l'entitat de radiodifusió.

c) La comunicació al públic via satèl·lit autoritzada per un coproductor exigeix autorització prèvia dels altres coproductors als qui pot perjudicar per raons d'exclusivitat lingüística o anàlogues en cas que l'obra consisteixi merament en imatges.

4. La retransmissió per cable definida al paràgraf segon de l'apartat 2. f) d'aquest article, dintre el territori de la Unió Europea, es regeix per les següents disposicions:

a) La retransmissió en territori espanyol d'emissions, radiodifusions via satèl·lit o transmissions inicials de programes procedents d'altres Estats membres de la Unió Europea s'ha de realitzar, en relació amb els drets d'autor, d'acord amb el que disposa la present Llei i segons el que estableixen els acords contractuals, individuals o col·lectius, signats entre els titulars de drets i les empreses de retransmissió per cable.

b) El dret que correspon als titulars de drets d'autor d'autoritzar la retransmissió per cable s'ha d'exercir, exclusivament, a través d'una entitat de gestió de drets de propietat intel·lectual.

c) En el cas de titulars que no hagin encomanat la gestió dels seus drets a una entitat de gestió de drets de propietat intel·lectual, aquests s'han de fer efectius a través de l'entitat que gestioni drets de la mateixa categoria.

Quan existeixi més d'una entitat de gestió dels drets de la referida categoria, els seus titulars poden encomanar-ne la gestió a qualsevol de les entitats.

Els titulars a què fa referència aquest paràgraf c) gaudeixen dels drets i queden subjectes a les obligacions derivades de l'acord subscrit entre l'empresa de retransmissió per cable i l'entitat en què es considera que han delegat la gestió dels seus drets, en igualtat de condicions amb els titulars de drets que n'han encomanat la gestió a aquesta entitat. Així mateix, poden reclamar a l'entitat de gestió a què fan referència els paràgrafs

anterior d'aquest paràgraf c), els seus drets dintre els tres anys comptats a partir de la data en què es va retransmetre per cable l'obra protegida.

d) Quan el titular de drets autoritza l'emissió, radiodifusió via satèl·lit o transmissió inicial en territori espanyol d'una obra protegida, es presumeix que consenteix a no exercir, a títol individual, els seus drets, si escau, per a la retransmissió per cable, sinó a exercir-los d'acord amb el que disposa aquest apartat 4.

e) El que disposen els paràgrafs b), c) i d) d'aquest apartat 4 no s'aplica als drets exercits per les entitats de radiodifusió respecte a les seves pròpies emissions, radiodifusions via satèl·lit o transmissions, amb independència que els referits drets siguin seus o els hagin estat transferits per altres titulars de drets d'autor.

f) Quan, per falta d'acord entre les parts, no s'arriba a subscriure un contracte per a l'autorització de la retransmissió per cable, les parts poden accedir, per via de mediació, a la Comissió Mediadora i Arbitral de la Propietat Intel·lectual.

És aplicable a la mediació continguda al paràgraf anterior el que preveu l'article 153 de la present Llei i en el real decret de desplegament de dita disposició.

g) Quan alguna de les parts, en abús de la seva posició negociadora, impedeix la iniciació o prosecució de bona fe de les negociacions per a l'autorització de la retransmissió per cable, o obstaculitzi, sense justificació vàlida, les negociacions o la mediació a què fa referència el paràgraf anterior, s'aplica el que disposa el títol I, capítol I, de la Llei 16/1989, de 17 de juliol, de defensa de la competència.

Article 21. *Transformació.* 1. La transformació d'una obra comprèn la seva traducció, adaptació i qualsevol altra modificació en la seva forma de què se'n deriva una obra diferent.

Quan es tracta d'una base de dades a què fa referència l'article 12 d'aquesta Llei se'n considera també transformació, la reordenació.

2. Els drets de propietat intel·lectual de l'obra resultat de la transformació corresponen a l'autor d'aquesta darrera, sense perjudici del dret de l'autor de l'obra preexistent d'autoritzar, durant tot el termini de protecció dels seus drets sobre aquesta, l'explotació d'aquests resultats en qualsevol forma i, en especial, mitjançant la seva reproducció, distribució, comunicació pública o nova transformació.

Article 22. *Col·leccions escollides o obres completes.* La cessió dels drets d'explotació sobre les seves obres no impedeix a l'autor publicar-les aplegades en una col·lecció escollida o completa.

Article 23. *Independència de drets.* Els drets d'explotació regulats en aquesta secció són independents entre ells.

SECCIÓ 3a

Altres drets

Article 24. *Dret de participació.* (Derogat.)

Article 25. *Compensació equitativa per còpia privada.* (Suprimit.)

TÍTOL III

DURADA, LÍMITS I SALVAGUARDA D'ALTRES

DISPOSICIONS LEGALS

CAPÍTOL I

Durada

Article 26. *Durada i còmput.* Els drets d'explotació de l'obra duren tota la vida de l'autor i setanta anys després de la seva mort o declaració de defunció.

Article 27. *Durada i còmput en obres pòstumes, pseudònimes i anònimes.* 1. Els drets d'explotació de les obres anònimes o pseudònimes a què fa referència l'article 6 duren setanta anys des de la seva divulgació lícita.

Quan abans de complir-se aquest termini n'és conegut l'autor, o bé perquè el pseudònim que ha adoptat no deixa dubtes sobre la seva identitat, o bé perquè el mateix autor la revela, és d'aplicació el que disposa l'article precedent.

2. Els drets d'explotació de les obres que no han estat divulgades lícitament duren setanta anys des de la creació d'aquestes, quan el termini de protecció no és computat a partir de la mort o declaració de defunció de l'autor o autors.

Article 28. *Durada i còmput de les obres en col·laboració i col·lectives.* 1. Els drets d'explotació de les obres en col·laboració definides a l'article 7, compreses les obres cinematogràfiques i audiovisuals, duren tota la vida dels coautors i setanta anys des de la mort o declaració de defunció de l'últim coautor supervivent.

2. Els drets d'explotació sobre les obres col·lectives definides a l'article 8 d'aquesta Llei duren setanta anys des de la divulgació lícita de l'obra protegida. Això no obstant, si les persones naturals que han creat l'obra són identificades com a autors en les versions que es fan accessibles al públic, cal atènyer-se al que disposen els articles 26 o 28.1, segons escaigui.

El que disposa el paràgraf anterior s'entén sens perjudici dels drets dels autors identificats amb aportacions identificables contingudes a les esmentades obres, a les quals cal aplicar l'article 26 i l'apartat 1 d'aquest article, segons escaigui.

Article 29. *Obres publicades per parts.* En el cas d'obres divulgades per parts, volums, lliuraments o fascicles, que no siguin independents i amb un termini de protecció que comença a transcórrer quan l'obra ha estat divulgada de forma lícita, aquest termini es computa per separat per a cada element.

Article 30. *Còmput del termini de protecció.* Els terminis de protecció establerts en aquesta Llei es computen des del dia 1 de gener de l'any següent al de la mort o declaració de defunció de l'autor o al de la divulgació lícita de l'obra, segons escaigui.

CAPÍTOL II

Límits

Article 31. *Reproduccions provisionals i còpia privada.* 1. No requereixen autorització de l'autor els actes de reproducció provisional als quals es refereix l'article 18 que, a més de mancar per si mateixos d'una significació econòmica independent, siguin transitoris o accessoris i formin part integrant i essencial d'un procés tecnològic i l'única finalitat dels quals consisteixi a facilitar o bé una transmissió en xarxa entre tercers parts per un intermediari, o bé una utilització lícita, entenent com a tal l'autoritzada per l'autor o per la llei.

2. No necessita autorització de l'autor la reproducció, en qualsevol suport, d'obres ja divulgades quan la porti a terme una persona física per al seu ús privat a partir d'obres a les quals hagi accedit legalment i la còpia obtinguda no sigui objecte d'una utilització col·lectiva ni lucrativa, sense perjudici de la compensació equitativa que preveu l'article 25, que ha de tenir en compte si s'apliquen a aquestes obres les mesures a les quals es refereix l'article 161.

Queden excloses del que disposa aquest apartat les bases de dades electròniques i, en aplicació de l'article 99.a), els programes d'ordinador.

Article 31 bis. *Seguretat, procediments oficials i discapacitats.* 1. No és necessària autorització de l'autor quan una obra es reproduceixi, distribueixi o comuniqui públicament amb fins de seguretat pública o per al correcte desenvolupament de procediments administratius, judicials o parlamentaris.

2. Tampoc necessiten autorització els actes de reproducció, distribució i comunicació pública d'obres ja divulgades que es realitzin en benefici de persones amb discapacitat, sempre que aquests actes no tinguin finalitat lucrativa, tinguin una relació directa amb la discapacitat de què es tracti, es portin a terme mitjançant un procediment o mitjà adaptat a la discapacitat i es limitin al que aquesta exigeix.

Article 32. *Cita i il·lustració de l'ensenyament.* 1. És lícita la inclusió en una obra pròpia de fragments d'altres alienes de naturalesa escrita, sonora o audiovisual, així com la d'obres aïllades de caràcter plàstic o fotogràfic figuratiu, sempre que es tracti d'obres ja divulgades i la seva inclusió es realitzi a títol de citació o per a la seva anàlisi, comentari o judici crític. Aquesta utilització només es pot fer amb fins docents o de recerca, en la mesura justificada pel fi d'aquesta incorporació i indicant la font i el nom de l'autor de l'obra utilitzada.

Les recopilacions periòdiques efectuades en forma de ressenyes o revista de premsa tenen la consideració de citacions. No obstant això, quan es realitzin recopilacions d'articles periodístics que consisteixin bàsicament en la seva mera reproducció i l'esmentada activitat es realitzi amb fins comercials, l'autor que no s'hi hagi oposat expressament té dret a percebre una remuneració equitativa. En cas d'oposició expressa de l'autor, l'esmentada activitat no s'entén emparada per aquest límit.

2. No necessita autorització de l'autor el professorat de l'educació reglada per realitzar actes de reproducció, distribució i comunicació pública de petits fragments d'obres o d'obres aïllades de caràcter plàstic o fotogràfic figuratiu, exclosos els llibres de text i els manuals universitaris, quan aquests actes es facin únicament per a la il·lustració de les seves activitats educatives a les aules, en la mesura justificada per la finalitat no comercial perseguida, sempre que es tracti d'obres ja divulgades i, llevat dels casos en què sigui impossible, s'inclouin el nom de l'autor i la font.

No s'entenen compreses en el paràgraf anterior la reproducció, distribució i comunicació pública de compilacions o agrupacions de fragments d'obres o d'obres aïllades de caràcter plàstic o fotogràfic figuratiu.

Article 33. *Treballs sobre temes d'actualitat.* 1. Els treballs i articles sobre temes d'actualitat difosos pels mitjans de comunicació social poden ser reproduïts, distribuïts i comunicats públicament per qualssevol altres de la mateixa classe, amb citació de la font i l'autor si el treball va aparèixer amb signatura i sempre que no s'hagi fet constar en origen la reserva de drets. Tot això sens perjudici del dret de l'autor a percebre la remuneració acordada o, a falta d'acord, la que es consideri equitativa.

Quan es tracta de col·laboracions literàries cal, en tot cas, l'oportuna autorització de l'autor.

2. Igualment, es poden reproduir, distribuir i comunicar les conferències, allocucions, informes davant els Tribunals i altres obres del mateix caràcter que s'han pronunciat en públic, sempre que aquestes utilitzacions es realitzin amb l'exclusiva finalitat d'informar sobre l'actualitat. Aquesta última condició no és d'aplicació als discursos pronunciats en sessions parlamentàries o de corporacions públiques.

En qualsevol cas, queda reservat a l'autor el dret a publicar aquestes obres en una col·lecció.

Article 34. *Utilització de bases de dades per l'usuari legítim i limitacions als drets d'explotació del titular d'una base de dades.* 1. L'usuari legítim d'una base de dades protegida en virtut de l'article 12 d'aquesta Llei o de còpies d'aquesta, pot efectuar, sense l'autorització de l'autor de la base, tots els actes que calgui per a l'accés al contingut de la base de dades i a la seva normal utilització pel propi usuari, encara que estiguin afectats per qualsevol dret exclusiu d'aquest autor, en la mesura que l'usuari legítim estigui autoritzat a utilitzar la base de dades, aquesta disposició és aplicable únicament a aquesta part.

Qualsevol pacte en contra al que estableix aquesta disposició és nul de ple dret.

2. Sens perjudici del que disposa l'article 31, no cal l'autorització de l'autor d'una base de dades protegida en virtut de l'article 12 d'aquesta Llei i que hagi estat divulgada:

a) Quan es tracta d'una base de dades no electrònica i se'n realitza una reproducció amb finalitats privades.

b) Quan la utilització es realitza amb finalitat d'il·lustració de l'ensenyament o d'investigació científica sempre que es dugui a terme en la mesura justificada per l'objectiu no comercial que es persegueixi i se n'indiqui en qualsevol cas la font.

c) Quan es tracta d'una utilització per a finalitats de seguretat pública o per als efectes d'un procediment administratiu o judicial.

Article 35. *Utilització de les obres amb ocasió d'informacions d'actualitat i de les situades en vies públiques.* 1. Qualsevol obra susceptible de ser vista o escoltada amb ocasió d'informacions sobre esdeveniments de l'actualitat pot ser reproduïda, distribuïda i comunicada públicament, per bé que només en la mesura que ho justifiqui aquesta finalitat informativa.

2. Les obres situades permanentment en parcs, carrers, places o altres vies públiques poden ser reproduïdes, distribuïdes i comunicades lliurement per mitjà de pintures, dibuixos, fotografies i procediments audiovisuals.

Article 36. *Cable, satèl·lit i gravacions tècniques.* 1. L'autorització per emetre una obra comprèn la transmissió per cable de l'emissió, en la mesura que aquesta es realitzi simultàniament i íntegrament per l'entitat d'origen i sense excedir la zona geogràfica prevista a l'esmentada autorització.

2. Així mateix, la referida autorització comprèn la seva incorporació a un programa dirigit cap a un satèl·lit que permeti la recepció d'aquesta obra a través d'entitat diferent de la d'origen, quan l'autor o els seus drethavents han autoritzat a aquesta última entitat per comunicar l'obra al públic, cas en què, a més, l'emissora d'origen queda exempta del pagament de tota remuneració.

3. La cessió del dret de comunicació pública d'una obra, quan aquesta es realitza a través de la radiodifusió, faculta l'entitat radiodifusora per enregistrar-la pels seus propis mitjans i per a les seves pròpies emissions sense fils, a l'objecte de realitzar, un sol cop, la comunicació pública autoritzada. Per a noves difusions de l'obra així registrada cal la cessió del dret de reproducció i de comunicació pública.

4. El que disposa aquest article s'entén sens perjudici del que preveu l'article 20 de la present Llei.

Article 37. *Reproducció, préstec i consulta d'obres mitjançant terminals especialitzats en determinats establiments.* 1. Els titulars dels drets d'autor no es poden oposar a les reproduccions de les obres, quan les duguin a terme sense finalitat lucrativa museus, biblioteques, fonoteques, filmoteques, hemeroteques o arxius de titularitat pública o integrades en institucions de caràcter cultural o científic i la reproducció es realitzi exclusivament per a fins de recerca o conservació.

2. Així mateix, els museus, arxius, biblioteques, hemeroteques, fonoteques o filmoteques de titularitat pública o que pertanyin a entitats d'interès general de caràcter cultural, científic o educatiu sense ànim de lucre, o a institucions docents integrades en el sistema educatiu espanyol, no requereixen l'autorització dels titulars de drets pels préstecs que realitzin.

Els titulars d'aquests establiments han de remunerar els autors pels préstecs que realitzin de les seves obres en la quantia que es determini mitjançant reial decret. La remuneració s'ha de fer efectiva a través de les entitats de gestió dels drets de propietat intel·lectual.

Queden eximits de l'obligació de remuneració els establiments de titularitat pública que prestin servei en municipis de menys de 5.000 habitants, així com les biblioteques de les institucions docents integrades en el sistema educatiu espanyol.

El reial decret pel qual s'estableixi la quantia també ha de preveure els mecanismes de col·laboració necessaris entre l'Estat, les comunitats autònomes i les corporacions locals per al compliment de les obligacions de remuneració que afectin establiments de titularitat pública.

3. No necessita autorització de l'autor la comunicació d'obres o la seva posada a disposició de persones concretes del públic als efectes de recerca quan es realitzi mitjançant xarxa tancada i interna a través de terminals especialitzats instal·lats a aquest efecte en els locals dels establiments esmentats en l'anterior apartat i sempre que aquestes obres figurin en les col·leccions del mateix establiment i no siguin objecte de condicions d'adquisició o de llicència. Tot això sense perjudici del dret de l'autor a percebre una remuneració equitativa.

Article 38. *Actes oficials i cerimònies religioses.* L'execució d'obres musicals en el decurs d'actes oficials de l'Estat, de les administracions públiques i cerimònies religioses

no necessita autorització dels titulars dels drets, sempre que el públic pugui assistir-hi gratuïtament i els artistes que hi intervenen no percebin cap remuneració específica per la seva interpretació o execució als esmentats actes.

Article 39. *Paròdia.* No és considerada transformació que exigeix el consentiment de l'autor la paròdia de l'obra divulgada, mentre no impliqui risc de confusió amb aquesta ni s'infereixi un dany a l'obra original o al seu autor.

Article 40. *Tutela del dret d'accés a la cultura.* Si a la mort o declaració de defunció de l'autor, els seus drethavents exerceixen el seu dret a la no-divulgació de l'obra, en condicions que vulnereu el que disposa l'article 44 de la Constitució, el jutge pot ordenar les mesures adequades a petició de l'Estat, les comunitats autònomes, les corporacions locals, les institucions públiques de caràcter cultural o de qualsevol altra persona que tingui un interès legítim.

Article 40 bis. *Disposició comú a totes les d'aquest capítol.* Els articles d'aquest capítol no es poden interpretar de manera que en permetin l'aplicació de forma que causin un perjudici injustificat als interessos legítims de l'autor o que vagin en detriment de l'explotació normal de les obres a què fan referència.

CAPÍTOL III

Salvaguarda d'aplicació d'altres disposicions legals

Article 40 ter. *Salvaguarda d'aplicació d'altres disposicions legals.* El que disposen els articles d'aquest llibre I, sobre protecció de les bases de dades, s'entén sens perjudici de qualssevol altres disposicions legals que afectin l'estructura o el contingut de qualsevol d'aquestes bases, com ara les relatives a altres drets de propietat intel·lectual, dret «sui generis», sobre una base de dades, dret de propietat industrial, dret de la competència, dret contractual, secrets, protecció de les dades de caràcter personal, protecció dels tresors nacionals o sobre l'accés als documents públics.

TÍTOL IV

DOMINI PÚBLIC

Article 41. *Condicions per a la utilització de les obres en domini públic.* L'extinció dels drets d'explotació de les obres determina el seu pas al domini públic.

Les obres de domini públic poden ser utilitzades per qualsevol persona, sempre que es respecti l'autoria i la integritat de l'obra, en els termes previstos als apartats 3. i 4. de l'article 14.